

ספר באר יעקב

ביאור ובירור הסוגיות
גדרי המלאכות והפוסקים
על פי סדר השלחן ערוך
הלכות שבת
כולל מראי מקומות ומבהנים

כרך א

סימנים רמ"ג - שי"ח

מאתי הצעיר

יעקב נסיר

ראש בית המדרש 'קול יעקב'

ובית ההוראה 'שערי הוראה'

חונה פעיה"ק קרית גת ת"ו

תשפ"ו

מפתח ענינים

מפתח מפורט לפי נושאים בסוף הספר

39

הקדמה

ובו יבואר גם דרך הלימוד וצורתו.

53

מבוא

קונטרס 'רועה נאמן' - שביבי הנהגה וקיום לדמותו של רבנו מרן ראש הישיבה זצ"ל
 תקציר מהלכות רבנו • בורח מן הכבוד (אות א) • צניעות דבר פנימי • ריבוי
 התארים כיום • לתת כבוד לאחרים • לא הגדיל שם תלמידיו • "את מספר ימין
 אמלא" (אות ב) • אמונה וביטחון (אות ג) • כל החכמים צריכים לו (אות ד) • בוצין
 בוצין מקטפיה ידיע (אות ה) • עיקר השבח בידיעת גאונותו • שקיעותו וגאונותו
 בתורה (אות ו) • בקיא בעיון בדברי הראשונים (אות ז) • קבלה (אות ח) • אמת (אות
 ט) • ענוה (אות י) • להכיר בחשיבות עצמו (אות יא) • עבודת ה' (אות יב) • לכבד
 תלמידי חכמים (אות יג) • החיבור בינו למרן רבנו עובדיה זצ"ל (אות יד) • כבוד
 רבנו (אות טו) • המשיב של הדור (אות טז) • לא זכה לכבוד הראוי לו (אות יז) • כח
 התקשורת בדורנו.

פרק א

כללי הלכות שבת

ג

סימן א / גדר מתעסק

ההבדל בין מתעסק לאינו מתכוין • מתעסק בהלכות שבת לעומת שאר איסורים
 • מתעסק במחשבה - עיין להלן (סימן ג אות ז בהערה).

ט

סימן ב / גדרי אינו מתכוין ופסיק רישיה

מראה מקומות - גמרא, ראשונים ואחרונים עד להלכה.

סימן ג / סיכום כללי ההלכה וגדריהם

יא

ביאור גדרי פסיק רישיה ואינו מתכוין: מהו 'אינו מתכוין' (אות א) + 'אינו מתכוין' מותר (אות ב) + מהו 'פסיק רישיה' בדאורייתא (אות ג) + האם היינו דוקא כשנעשה בודאי (אות ד) + 'קרוב לפסיק רישיה' (שם בהערה) + ביאור 'פסיק רישיה דניחא ליה' בדאורייתא (אות ה) + לא ניחא ליה (אות ו) + לא אכפת ליה (אות ז) + מתעסק במחשבה (שם בהערה) + ספק פסיק רישיה (אות ח) + החילוק בין אינו מתכוין לספק פסיק רישיה (אות ט) + מקרים אקטואליים לספק פסיק רישיה (שם) + ההלכה בדיון 'ספק פסיק רישיה' (אות י-יא) + פסיק רישיה בדרבנן (אות יב-יז).

סימן ד / ביאור דין פסיק רישיה בדרבנן

כא

דעת הפוסקים המתירים (הקדמה) + ביאור דעת השלחן ערוך סימן שיד (אות א) + פסיק רישיה בדרבנן במקום גזירת חז"ל (הערה יד) + ביאור דעת הרמ"א (הערה שם) + ביאור דעת השלחן ערוך סימן שטז (אות ו) + פסיק רישיה בדרבנן כשעיקרו מהתורה (אות ז) + כשאפשר להחמיר בנקל (אות ח-ט) + יישוב דברי השלחן ערוך בכמה מקומות על פי הכלל הנ"ל (אות י) + ביאור דעת השלחן ערוך סימן שכו (אות יא) + ביאור דעת השלחן ערוך סימן שלז (אות יב-יג) + עוד בענין פסיק רישיה שעיקרו מן התורה (שם) + עוד לגבי אופן שאפשר להחמיר בנקל (שם) + ביאור דעת הרמ"א סימן שמ (אות יד) + פסיק רישיה בתרי או תלת דרבנן על פי טעמים צדדיים (אות טו).

הלכות אקטואליות וגדרים שהתבארו

סוחט תפוז בשוגג האם מותר ליהנות ממנו (הערה יד) + האם שינוי נמדד לפי התוצאה או הפעולה (אות ג) + האם שינוי נמדד לפי הפעולה בכללותה או ע"פ אותו מקום (אות יד).

סימן ה / פסיק רישיה בדרבנן - דוגמאות מעשיות

מא

סגירת ברז ממטרה אחת ועל ידי זה מגביר זרם במקום אחר (אות א) + כיוור שנשפך ממנו מים לחצר (אות ב) + ריצה ע"ג עשבים גדולים (אות ג) + לטאטאות במכבדות שנשברים שיניה (אות ד) + מחיקת כתב שע"ג העוגה (אות ה) + שימוש בסבון מוצק (אות ו) + הוצאת קוץ ע"י מחט (אות ז) + הולך בדרך ומחמת מאמץ ודאי יצטרך תרופה (אות ח) + לחתוך תפוז בסכין (אות ט) + נעליים שבסולייתם יש כתוביות (אות י) + אבקה המדבקת שיניים תותבות לפה (אות יא) + טיפות שנשארות על הכוס אחר השטיפה, האם מותר לערות לכוס מים רותחים (אות יב).

- מז סימן ו / גדר מלאכה שאינה צריכה לגופה - ביאור דעות הראשונים בהרחבה
 דעת רש"י • דעת התוספות (צד ע"א) • דעת הרשב"א ושאר ראשונים • ההבדל בין
 רש"י להרשב"א • דעת רבנו חננאל • דעת התוספות (קג ע"א).
- נב סימן ז / צירוף טעם אינו מתכוין ומלאכה שאינה צריכה לגופה, יחדיו
- נג סימן ח / סיכום הדעות בענין מלאכה שאינה צריכה לגופה
 סיכום דעות הראשונים בקצרה.
- נה סימן ט / החילוק בין פסיק רישיה למלאכה שאינה צריכה לגופה
 דעת רבנו אברהם בן הרמב"ם.
- סז סימן י / מלאכה שאינה צריכה לגופה - האם הוא איסור דרבנן חמור ואין לומר בו ההיתרים
 שנאמרו בשאר איסורי דרבנן
 מקומות שמצינו שמלאכה שאינה צריכה לגופה הוא איסור חמור (אות א) • דברי
 מרן הגר"ע יוסף זצ"ל - שמלאכה שאינה צריכה לגופה אינה איסור חמור ולא
 החמירו אלא בכיבוי (אות ב) • יש לחלק בין מלאכה שאינה צריכה לגופה 'לצורך
 הפסד' שהחמירו בו לבין 'צורך מצוה' שהיקלו (אות ג).
- סח סימן יא / גדר עובדין דחול
 אין לאמרו מסברא (אות א) • נחשב לאיסור דרבנן קל (אות ב) • משום זילותא
 דשבתא (אות ד) • עובדין דחול בכלים (אות ה) • כשמייחד כלי לשבת (אות ו).
- סז סימן יב / גדר מתקן מנא - מתי הוא בפעם הראשונה

פרק ב

כללי אמירה לגוי ודינים השייכים בזמנינו

- עא סימן א / טעמי איסור אמירה לגוי
 הקדמה לאיסור אמירה לגוי (אות א) • ג' טעמים שנאמר בו והנפקא מינה (אות ב-ג)
 • בירור דעת רש"י (אות ד) • בירור דעת הרמב"ם (אות ד) • כל הטעמים נכונים
 (אות ה).

- עה** סימן ב / הטעם שהחמירו יותר באמירה לגוי
 הטעם שהחמירו באמירה לגוי (אות א) + הנאה ממלאכת גוי שנעשתה באיסור (אות ב).
- עז** סימן ג / שכיר יום - שכר שבת
 מהו שכיר יום + שכר הניתן בהבלעה ומקבל על השבת שכר כפול (אות א) + ההבדל בין איסור שכיר יום לאיסור מראית עין (אות ב) + הטעם שאין אומרים בו שהגוי עושה לצרכו (אות ג).
- פא** סימן ד / תנאי ההיתר בכדי שעבודת הגוי תהא מותרת בשבת
 קציצה (אות א) + מהו קציצה (אות ב) + מלאכה שיש לה שכר קבוע בשוק (אות ג) + כשהגוי עושה בחנם (אות ד) + שכירת פועלים בשבת (אות ה) + בבית הישראל או כשאינו בצינעה (אות ו) + גדר צינעה (אות ז-י) + כשאומר לו בפירוש לעשות בשבת וקצץ עימו (אות יא) + כשאינו יכול לעשות את המלאכה אלא בשבת (אות יב-יד) + רמיזה בגוי (אות טו) + ליהנות מגוף הדבר (אות טז) + כשעושה בבית הישראל (אות יז).
- פז** סימן ה / לומר לגוי בהפסקת השמול שכבה האור בבית
- צג** סימן ו / מלאכת הגוי כשעושה בבית הישראל לצרכו [ביאור דעת הט"ז]
- צה** סימן ז / אופנים שמותר לומר לגוי בלי תנאי ההיתר
 שבות דשבות לצורך מצוה (אות א) + שבות דשבות במקום הפסד (אות ב) + אמירה לאמירה לגוי - האם יש להקל בה יותר (אות ג) + האם יש לדמות אמירה לגוי שיעשה כלאחר יד לאמירה לגוי שיאמר לגוי אחר (אות ד) + שניים שעשאוה בגוי (אות ה) + שבות אחת במצוה דרבים (אות ו) + שבת חתן - האם הוא בכלל 'מצוה דרבים' (אות ז) + הדלקת אור על ידי גוי כשיש אור בדוחק ממקום אחר (אות ח) + העברת דבר מצוה מרשות היחיד לרשות היחיד אחר בזמנינו על ידי גוי (אות ט) + כשהגוי עושה גם לצרכו (אות י) + פסיק רישיה על ידי גוי (אות יא).
- ק** סימן ח / בענין אמירה לגוי במחלוקת הפוסקים - האם מותר לכתחילה
 מקור הדין (אות א) + דברי מרן החיד"א (אות ב) + דברי האור זרוע והדרכ"מ (אות ג) + דעת הרמ"א (אות ד) + ביאור דעת המגן אברהם (אות ה-ו) + דעת מופת הדור זצ"ל בשו"ת יביע אומר (אות ז) + כשיש הנאה מגוף הדבר (אות ח) + דברי האוסר בזה (אות ט) + מסקנת ההלכה.

אקטואליה בהלכה

נתינת רכב סמוך לשבת וצריך לו במוצאי שבת (סימן א) • אמירה לגוי בהפסקת חשמל בבית (סימן ה) • הפעלת מדיח כלים ע"י גוי (סימן ו) • כיבוי אור במקרה ע"י גוי (שם) • פתיחת מקרר ע"י גוי כשנדלק האור (שם) • שבת חתן האם הוא בכלל מצוה דרבים (סימן ז) • הדלקת אור על ידי גוי כשיש בדוחק אור ממקום אחר (סימן ז)

פרק ג

ביאור ובירור דברי השלחן ערוך (סימנים רנג - שמ)

הלכות שהייה חזרה והטמנה (סימנים רנג - רנט)

- קיג סימן א / גדרים ומושגים בשהייה והטמנה
הגדרות קלות להבנת הסוגיא והראשונים
מושגים: מהו - תנור • כופח • כירה (אות א) • צורת הכנסת הקדרות (אות ב) • שהייה (אות ג) • החזרה (אות ד) • תנאי נוסף בדיני החזרה (אות ה) הטמנה (אות ו).
- קיד סימן ב / החילוק בין צורת השהייה להטמנה
- קיט סימן ג / ביאור מחלוקת חנניה וחכמים
- קכ סימן ד / שיטת הפוסקים בשהייה והחזרה
כחנניה (אות א) • כחכמים (אות ב) • שיטת הרז"ה (אות ג) • נימוק לפסוק כחנניה וחכמים (אות ד - ה) • מהו שיעור 'מאכל בן דרוסאי' (אות ו) • איך בודקים שיעור מאכל בן דרוסאי (אות ז) • כמי נפסק ההלכה (אות ח).
- קכד סימן ה / היתרים בשהייה
היתרים שנאמרו לכל הדעות: גריפה וקטימה 'בכירה' - ביאור גדר גריפה וקטימה (אות א) • גדר גרוף וקטום לדעת הש"ע (אות ב). גריפה וקטימה 'בתנור' - הטעם שגרוף וקטום אינו מועיל בתנור (אות ג) • ההיתר בתנור של זמנינו (אות ד). • 'היסק בקש וגבבא' - בכירה, כופח, תנור (אות ה) • סמיכה - בכירה, תנור (אות ו) • משהה לצורך מחר (אות ז).

- קלא סימן ו / ד' אופני בישול שמותרים בשהייה גם בכופח ותנור
מצטמק ורע לו (אות א) + קדירא חייתא (אות ב) + גרמא חייא (אות ג) + טוח בטיט
(אות ד).
- קלו סימן ז / מראה מקומות (סימנים רנג- רנט)
- קלז סימן ח / הערות בסוגיא (פרק כיה)
- קמוג סימן ט / איסורי דרבנן בשוגג ומזיד מה דינם
סחט תפוז בשוגג בשבת - עיין עמוד כא (הערה יד).
- קמוז סימן י / ספקא דרבנן לקולא - האם אומרים בהלכות שבת
קבלת הוראות מרן בבית יוסף, ודעת מהר"א מסאלונקי + ספק דרבנן בהלכות
שבת.
- קנב סימן יא / בענין החזרת תבשיל לפלאטה בשבת - מותר או אסור
סתירה בשלחן ערוך בגדר החזרה בשבת (אות א) + יישוב האחרונים לזה (אות ב)
+ דעת מופת הדור זצ"ל בשו"ת יחיה דעת (אות ג) + משא ומתן בדבריו (אות ד-ה)
+ דבריו בחזון עובדיה (אות ו) + בירור דעת המשנה ברורה והאחרונים (אות ז) +
בגדר מיחזי כמבשל (אות ח) + בירור דעת הרשב"א (אות י) + במ"ש בהלכה ברורה
בדעת הרשב"א (בהערה) + סיכום דעת גדולי זמננו + שהייה מערב שבת ע"י כיסוי
כפתורי הגז בלבד (בהערה).
- קסט סימן יב / מבחן - ש"ע סימן רנג (כולל תשובות מתומצתות)
אקטואליה בהלכה
האם מותר להחזיר תבשיל לפלאטה בשבת (סימן יא)
- סימן רנד
- קעא סימן יג / מראה מקומות - ש"ע סימן רנד
- קעב סימן יד / ההבדלים בין שיטת רש"י להרמב"ם
בענין ההיתר בשהיית גדי ועז.
- קעה סימן טז / ביאור דברי התוספות (ש"ע סעיף ה)

- סימן טז / נתנית פת בכדי שיקרמו פניה - האם הוא כלפי האש או כלפי התנור,
 קפ ומה החומרא ומה הקולא
- סימן יז / מבהן סימן רנד
 קפב
- סימן יח / סימן רנט - הערות, הארות ומראה מקומות
 קפג
- סימן יט / בטעם החומרא בהטמנה משהייה
 קפו

הלכות כיבוס (סימן שב)

- סימן כ / מראה מקומות סימנים שא-שב
 קפח
- סימן כא / ביאור מחלוקת רש"י והתוספות האם יש כיבוס בנייעור עפר או רק בטל
 קצב
- סימן כב / בדין נייעור בגד מהטל שעליו האם צריך שיקפיד בפירוש על ליבונו
 קצד
- סימן כג
 קצז

ביאור דברי הרב המגיד - למה אינו מתכוין בכיבוס מותר, האם צירוף אסור מהתורה או מדרבנן

ביאור דברי הרב המגיד (אות א) + האם לדעת הרב המגיד איסור מצרף הוא משום גמר מלאכה או עשיית כלי (אות ב) + האם דעת הרב המגיד לאסור באינו מתכוין בעשיית כלי מדרבנן (אות ג) + האם דברי הרב המגיד נאמרו גם לגבי שאר מלאכות (אות ד-ה) + האם 'מצרף' אסור מהתורה או מדרבנן (אות ג בהערה).

- סימן כד / בדין ניקוי לכלוך שנפל על הבגד
 רד
- סימן כה / בדין קינוח הנעל על גבי הברזל שבפתח בית הכנסת - בענין חשש ממוחק
 רז
- סימן כו / שרייתו זהו כיבוסו - ביאור הסוגיות ודעת הראשונים
 רח
- ביאור המשנה שבת (קמב ע"ב) + ביאור הגמ' זבחים (צג ע"ב) בשתי דרכים עפ"ד העמק שאלה והמשנה ברורה + ביאור יסוד מחלוקת אחרים וחכמים + החילוק בין עור לבגד.

- סימן כז / הלכות אקטואליות
 רכב
- כיבוס בפלסטיק - מפה מניילון (אות א) + האם יש איסור כיבוס בדבר שאינו בולע, כגון שלחן וכסא העשויים מעץ וכיוצא בזה (אות ב) + ניקוי פיטמת בקבוק

ומוצץ (אות ד) + שריית בגד העשוי מסיבים סנטטיים [ישוב דעת הגרש"ז אורבך בחילוק בין ניקוי מוצץ לניקוי מפה] (אות ה) + נתינת עדשות מגע בחומר ניקוי בשבת (אות ו) + שריית העדשות במי מלח.

סימן כח / שרייתו זהו כיבוסו **רלב**

ביאור שיטות הראשונים: דעת תוס' + רבנו יצחק הזקן + רבנו תם + מרדכי בשם מהר"ם מרוטנבורג + ריב"א + מהר"ם מרוטנבורג שהובא בטור שדוקא בבגד פשתן – האם יש שיטה כזו + היראים + היתר מטעם דרך לכלוך ושרייתו זהו כיבוסו + דעת הרמ"א בהנ"ל (אות א) + שרייתו זהו כיבוסו בבגד נקי – דעת מרן השלחן ערוך (אות ב-ג).

סימן כט / נתינת כוסות אחר שטיפתן על מגבת שעל השיש **רמב**

סימן ל / כיבוס בשאר משקים **רמה**

סימן לא / מבהן **רמז**

אקטואליה בהלכה - הלכות כיבוס

בדין נייעור בגד מהטל שעליו, האם צריך שיקפיד בפירוש על ליבונו (סימן כב) + בדין ניקוי לכלוך שנפל על הבגד בשבת (סימן כד) + בדין קינוח הנעל על גבי הברזל שבפתח בית הכנסת (סימן כה) + נתינת כוסות אחר שטיפתן על מגבת שעל השיש (סימן כט)

הלכות קריאת דברי חול, לדמות בין השבותין (סימן שז)

סימן לב / אין מדמין בין השבותין **רמח**

סימן לג / שבות דשבות לצורך מצוה - מהו גדר מצוה שהתירו **רנ**

סימן לד / ביאור איסור קריאת דברי חול בשבת **רנב**

ביאור דעת הראשונים והשלחן ערוך והאחרונים.

אקטואליה בהלכה - הלכות קריאת דברי חול

בדין קריאת עיתון בשבת + כשקורא בעיניים (סימן לד)

הלכות מוקצה (סימן שה)

- רנז** סימן לה / מראה מקומות (ש"ע סימן שה)
- רסא** סימן לו / מראה מקומות והערות (ש"ע סימנים שט-שי)
- רסד** סימן לז / מראה מקומות והערות (ש"ע סימן שי)
- רסו** סימן לח / מקור איסור מוקצה, והאם חמור דינו כדין איסור תורה
- רסט** סימן לט / בענין כלי המשמש גם להיתר וגם לאיסור, מהו הגדר שלפיו אפשר להחליט האם הכלי נחשב שמלאכתו לאיסור או להיתר
- דברי המג"א ופמ"ג בגדר כלי שמלאכתו לאיסור, והמקור לדבריהם (אות א-ב) • מחלוקת ראשונים האם הגדר נמדד על פי רוב (אות ג) • באופן 'שעיקר' מלאכת הכלי לאיסור (אות ד-ה) • דין קדירה בזמנינו.
- רפא** סימן מ / שאלות הכרחיות להבנת יסודות ההלכה בסוגיא (ש"ע סעיפים יז, כ כד)
- בענין החילוק בין: לבנים שנשארו מהבנין, חריות של דקל, נדבך של אבנים • קשר, חשב • מחשבה לצורך השבת • ההבדל בין מחשבה לייחוד מוקצה • מהו 'מעשה חשוב' • ישיבה ע"ג מוקצה.
- רפד** סימן מא / ביאור סוגיין שבת קכה ע"ב ופירש"י (ש"ע סעיפים יז, כ-כד)
- ביאור דברי רש"י (ד"ה צאו ולמדום) • הגירסא לרש"ל • יישוב לגירסתנו • דברי המשמרות כהונה (אות א-ג) • בדעת השלחן ערוך (אות ד) • הטעם שצריך 'מעשה חשוב' (אות ה) • מסקנת האחרונים לגבי ישיבה על מוקצה (אות ו) • שפשוף נחשב 'כמעשה כל דהו' (אות ז) • למה 'למדום' נקרא מעשה חשוב (אות ח).
- רצ** סימן מב / ביאור דברי הב"י והש"ע (סעיפים כא - כד)
- הקדמה לסעיפים הנ"ל • ההבדל בין ייחוד למחשבה • ביאור דעות הרשב"א הר"ן והרא"ש • דעת הבית יוסף והשלחן ערוך (סעיף כב).
- רצג** סימן מג / מהו מעשה לצורך שבת
- רצה** סימן מד / ביאור ש"ע סעיפים כ- כד, סימן נט סעיף א
- האם מעשה מבעוד יום פעם אחת או כמה פעמים מועיל להפקיע שם מוקצה.
- רחצ** סימן מה / מבחן מסכם
- כולל חלק מהתשובות בתימצות - לדוגמא.

סימן רעט

- ש סימן מז / מראה מקומות
- שב סימן מז / בענין איסור טלטול נר בשבת
טעמי האיסור + בענין מוקצה במכשירים חשמליים (שם בהערה).
- שיא סימן מח / טלטול מת על ידי מיטה האם נחשב טלטול בידיים והטעם (סימן שיא)
- שיג סימן מט / דעת הרז"ה (הובא בב"י סוף הסימן) - האם גם דעת השלחן ערוך כן
אקטואליה בהלכה - הלכות מוקצה
נדנדה לתינוק הנקראת 'טרמפולינה' - האם מותר לטלטלה בשבת (סימן טל)
+ הניח אבן על עלונים של שבת בכדי שלא יעופו, ורצונו ליטלם בשבת, האם
הדפים נאסרו משום בסיס לדבר האסור מחמת האבן (סימן מט)

הלכות בונה (סימנים שיג - שיד)

- שכב סימן נ / מראה מקומות ומבוא
- שכה סימן נא / בונה וסותר - כללים והלכות
המיישר ומכבד קרקע (אות א) + חופר גומא להניח בה חפצים (אות ב) + פיזור חול
או תבן להשלמת קרקע (אות ג) + השקיית יציקת בטון (אות ד) + בנין לשעה (אות
ה) + החזרת וילון (אות ו) + החזרת פרוכת (אות ז) + תליית תמונה (אות ח) + החזרת
דלת, חלון (אות ט) + הסרת דלת, חלון (אות י) + פתיחת וסגירת דלת, חלון (אות יא)
+ הכנסת והוצאת תקע מהכותל (מקרר, אינליצה, מכשיר חליבה) (אות יב) + בונה וסותר
בכלים (אות יג) + פתיחת וסגירת מלחיה (אות יד) + פתיחת וסגירת ברז מים (אות טו)
+ חיבור כלי המצריך אומן (אות טז).

- שלב סימן נב / מבחן מסכם סימן שיג - שיד
כולל תשובות מתומצתות ומנומקות.

הלכות אהל (סימן שטו)

- שלה סימן נג / מראה מקומות

שלט

סימן נד / ביאור וסיכום דיני אהל עראי

מבוא: מקור דין אהל עראי (אות א) • ביאור דין מחיצת קבע (שם בהערה) • גדר מחיצה המתרת (אות ב) • מחלוקת רש"י ותוס' האם שייך מהצד איסור אהל במחיצה המתרת (אות ג).

ש"ע סעיף א: האם אהל עראי הוא רק בגג או גם במחיצות (אות ד).

ש"ע סעיף ב: ביאור מקור תוספת אהל עראי (אות ה) • תוספת אהל מותר בין בגג ובין במחיצה (אות ו) • באופן שהיא מחיצה המתרת, אין היתר אפי' נוסף על שאר המחיצות (שם) • לכל הדעות אין איסור במחיצה שאינה מתרת (אות ז).

ש"ע סעיף ג: איסור עשיית אהל דוקא כדרך בנין (אות ח) • גג בלא מחיצות ומשתמשים תחתיו (שם) • גג כשהמחיצות עשויות מבעוד יום, דינו כאין לו מחיצות (שם) • גג רחב אפי' יש מחיצות מבעוד יום - אסור (שם) • גג שנעשה להצל ואין לו מחיצות ואינו רחב (אות ט).

ש"ע סעיף ח: היתר פריסת סדין במיטות שלנו (אות יח) • הנחת טלית על ראשו כשיש בה טפח (שם).

אהל עראי - האם אסור דוקא כשמשתמשים תחתיו: דעות הפוסקים (אות י) • עשוי בצורת אהל ואינו עשוי אלא לנוי (אות יא) • הפוסקים שאוסרים דוקא כשעשוי להשתמש תחתיו (אות יב) • האם גם כשיש ד' מחיצות צריך שיעשה על מנת להשתמש תחתיו (אות יג). • מקור דין כילת חתנים וביאורו (אות יד).

ש"ע סעיף י: מקור דין טלית כפולה וכילת חתנים (אות טו) • האם כילת חתנים עדיפה על טלית כפולה (אות טז) • גדר אהל קבע (שם בהערה).

ש"ע סעיף יא: דין כילת חתנים • עשה חוט ויש בגג הכילה טפח (אות יז). • אהל על ידי לבוד, והוספת בד עליו (אות יט) • גדר אהל קבע (אות כ).

שסח

סימן נה / איסור משום עשיית אהל עראי בדבר שעשוי להיפתח ולהיסגר

מקור הדין (אות א) • מחלוקת האחרונים בטעם היתר "עביד וקאי" (אות ב) • מצינו שהחמירו באיסורי דרבנן יותר מאיסור תורה (שם בהערה) • דברי רבותינו הראשונים כדעת אוסרים (אות ג) • דברי המעירים על האוסרים וישוב הערתם (אות ד) • בירור דברי הגמ' והפוסקים בהרחבה (אות ה) • ביאור דעת הגר"ז והמשנה ברורה • ראיה מדין כילת חתנים וטלית כפולה (אות ז) • הטעם שמועיל חוט ומשיחה (שם בהערה) • דעת האחרונים ופוסקי זמננו למעשה, ובירור דעת מרן החזון עובדיה (אות ח).

סימן נו / בדין פתיחת גגון עגלה כשהוא מקוויץ שפט

סימן נז / הלכות אהל שצג

גדר אהל עראי (אות א-ב) + גג שנעשה לצל בלי מחיצות (אות ג) + בנין חשוב בלי מחיצות (שם) + גג ומחיצות שלא נעשו להצל (אות ד) + נתינת גג על מחיצות העשויות מערב שבת (אות ה) + תוספת אהל עראי, דוקא שניכר פתיחתה מערב שבת (אות ו) + כשנעשה שלא בדרך בנין (אות ז) + העושה גג מלבוד בשבת האם אפשר להוסיף עליה בשבת (אות ח) + פתיחת גגון עגלה בשבת (אות ט) + כשגגון העגלה מכווץ בשיעור טפח (אות י) + גדר אהל קבע (אות יא-יג) + כשהגג קשור ומחובר (אות יז) + מחיצה שיש חוטים כרוכים בכדי למשכה בהן (אות יד) + צורת אהל בתוך הבית (אות טו) + פריסת מפה על גבי השלחן (אות יז). כובע שעשוי לכבוד בעלמא (אות יח) + כובע מצחיה שאי אפשר לכפפו (אות יט).

סימן נח / מבחן מסכם סימן שטו ת

אקטואליה בהלכה

האם מותר לפתוח בשבת גגון עגלת תינוק (סימן נה) + האם כיון שגם כשגגון העגלה מכווץ נשאר שיעור טפח פתוח מבעוד יום, אפשר לפתחו בשבת או לא (סימן נו) + חבישת כובע הנעשה לכבוד בעלמא כמגבעת + כובע מצחיה - סימן נז (סיכום הל' אהל)

הלכות צידה (סימן שטז)

סימן נט / גדרי מצטער תא

סובב הולך על דברי השלחן ערוך סימן שטז סעיפים ז - יא.

אקטואליה בהלכה

האם מותר לצוד ולהרוג יתוש המזמזם כשרוצה לישון בשבת (סימן נט) + צידת מקק בשבת כשמפחדים ממנו (שם בהערה)

הלכות קושר (סימן שיז)

סימן ס / גדרי קושר תיה

האם יש הגבלה של זמן לשיעור קשר של קיימא לדעת השלחן ערוך (אות א) +

מה הם מספר הימים שאסור מדרבנן ומדאורייתא (ב-י) האם הולכים אחר דעת האדם או העולם (אות ז) • קשר שבמציאות יכול להתקיים אך יכול לפתחו ביד אחת (אות ח) • קשר רפוי במקצת והוא נעשה לעולם (אות ט) • קשר על גבי קשר האם הוא בכלל מעשה אומן (אות י) • האם מעשה אומן הוא ענין של חוזק (שם).

הלכות בישול (סימן שיח)

תכה סימן סא / מראה מקומות סימן שיח

תל סימן סב / ביאור טעם ההיתר במצטמק ורע לו

גדר מיעוט רוטב: מקור הקולא במיעוט רוטב (אות א-ג) • טעם ההיתר במצטמק ורע לו (אות ד-ה) • האם יש להחמיר מחשש שאיננו בקיאים מהו מצטמק ורע לו (אות ו) • כשיש הרבה רוטב ורובו יבש (אות ז-ח).

תלו סימן סג / נתינת משקה קרוש על גבי הפלאטה

טעם האחרונים בהיתר האינפנדא (אות א-ב) • בירור ההלכה בנדוננו (אות ג-י) • היתר בשעת הצורך (אות ז) • בירור דעת מרן הגר"ע יוסף (אות ח). • אם הרמ"א החמיר בבישול אחר בישול מעיקר הדין (סימן ח אות כד).

אקטואליה בהלכה

בדין הנחת תבשיל שיש בו מיעוט רוטב ע"ג הפלאטה (סימן סב) • נתינת משקה קרוש במקום שהיד סולדת בו (סימן סג)

תוכן כרך ב

הלכות בורר (סימן שיט)

א סימן סד / מראה מקומות בסיסיים

ז סימן סה / סיכום וביאור הלכות בורר ע"פ המראה מקומות

סיכום דעות האמוראים בגמרא (אות א) • שיטות הראשונים בגדר בורר אוכל מפסולת (אות ב) • גדר שיעור זמן לאלתר • מהו 'שעה' שכתב המרדכי • בורר בסעודה גדולה • בורר לפני הסעודה לסעודה • שיעור זמן ברירה לפני הסעודה

לאכול בתוך הסעודה • בורר בתוך הסעודה לאחר הסעודה • בורר לפני הסעודה לצורך קינוח • בורר לצורך אחרים (אות ג) • בורר בידו • הטעם שבורר ביד לאלתר מותר • בורר לאלתר במזלג • כשאינו יכול לברור בלא המזלג • בורר על ידי קופסת שימורים (אות ד) • מחלוקת הרמב"ם והרא"ש לגבי שני מיני אוכלים • ביאור דעת הרא"מ הורביץ בדעת הרמב"ם, והאם כן דעת הב"י • בירור דעת המשנה ברורה בזה • סיכום הדין לספרדים ודעת מרן רבנו עובדיה זצ"ל (אות ה) • בורר במין אחד • מחלוקת תרומת הדשן והט"ז האם יש בורר במין אחד, ובמה נחלקו • בירור דין חלבון וחלמון (אות ו) • גדר ברור ועומד • בירור דעת מרן החזון עובדיה, האם הצלחת מאחדת האוכל להחשב מעורבב (אות ז) • ביאור 'דנפיש בטירחא וזוטר בשיעורא' • הפרשת עצמות מן הדג (אות ח) • ביאור 'דשלקי ליה שבעה זימנין' (אות ט) • שטיפת פירות בברז ובכלי (אות יא) • שימוש במצקת מחוררת (אות יב) • נתינת מים ע"ג שמרים, בכלי המיועד (אות יג) • כשרוב העולם שותים אותו כמות שהוא (אות יד) • ביאור ש"ע סעיף יג 'שאין לך מסננת גדולה מזו' (אות טו).

לז

סימן סז / בדין קילוף פירות והמסתעף

סיכום הדין, ובירור דעת גאון עוזנו מרן הראש"ל.

מג

סימן סז / סיכום מתומצת לסימן לפי הסעיפים

סעיפים א-ג: מקור כללי לבורר • השיטות בבורר • שיעור זמן לאלתר • מהו 'שעה' שכתב המרדכי • מהו 'סמוך' שהתיר רבנו חננאל • בורר בתוך הסעודה לאחר ברכת המזון.

סוגי ברירה: בורר לפני הסעודה לצורך קינוח • לאכול קצת על מנת להצניע • בורר לצורך אחרים • הטעם להיתר בורר ביד או במזלג.

בורר בשני מינים: זמני הברירה • יסוד האיסור בבורר.

בורר במין אחד: אותו המין כשחלקו מעופש.

ברור ועומד: מקור הדין • צידוד קוצי הדגים בצלחת.

הנאה ממלאכת בורר: האם דינו ככל מלאכה • ברר ואכל מעט ולבסוף נשאר טעם איסור בורר • כשרוצה להגיע לפרי ונמצא מתחת לפירות אחרים.

סעיף ד: 'נפיש בטירחא וזוטר בשיעורא' - ראה ביאורו בהרחבה לעיל (סימן סה אות ח). **סעיף ה:** 'דשלקי ליה שבעה זימנין' - ראה ביאורו בהרחבה לעיל (סימן סה אות ט) • **סעיף ח:** שטיפת פירות. **סעיף ט:** טעם בעלמא מתמצית - ראה בהרחבה לעיל (סימן סה).

סעיף י: כשרוב העולם שותים אותו כמות שהוא • קומקום עם עלי תה • **סעיף יא:**

עובדין דחול בעשיית גומא לקבל היין - ראה בהרחבה לעיל (סימן סה) • **סעיף יב:** הגבהת הכפיה משולי הכלי האם אסור משום אהל או עובדין דחול • הנפקא מינה בזה • אם אין הכלי רחב ויש לו מחיצות.

סעיף יד: ברירה על ידי כוס או קופסת שימורים - מה נקרא הדבר הנברר • שפיכת שומן הצף ע"ג הרוטב.

סעיף טז: נתינת ביצה במסנגת - טעם ההיתר • **סעיף טז:** שתייה בדבר הצריך ברירה על ידי מפה וסודר • הוצאת זבוב מהמשקה - ביאור הדעות.

מח סימן סח / מבחן מסכם - כולל תשובות מתומצתות

אקטואליה בהלכה

שימוש במקומים - סימן סה (אות יד) • הוצאת שקית תה מהכוס - סימן סה (אות יד) • סיכום הלכות בורר - סימן סז

מלאכת דש (הקדמה לסימנים: שכ, שיט סעיפים 1 - ז)

סב סימן סט / הלכות דש

מקור המלאכה (אות א) • צורת מלאכת הדישה (אות ב). • מלילה בשבת (אות ג): מהו מלילה (בהערה) • האם הותר למלול בשבת, ואיך? • הסתירה בגמ'. • ביאור דעת הרמ"א (אות ד) • הלכה למעשה בענין המלילה. • ביאור המציאות באכילת אגוז עם קליפתו (בהערה). • האם מלאכת דש היא בקילוף קליפה או דוקא בפירוק וסחיטת הבלוע (אות ה) • דש בדבר שאינו בלוע - תלישת תמרים מהמכבדת (אות ו) • מאכלים שהדרך לקלפן גם בימות החול סמוך לאכילה (אות ז) • פירוק השום משיניו (אות ח) • קילוף אגוזים ושקדים (אות ט) • פירוק גרגירי תירס • אכילת התירס מהקלח (אות י) • משקה הבא לתוך אוכל (אות יא).

הלכות סחיטה (סימן שכ)

עט סימן ע / מראה מקומות

פד סימן עא / ביאור שלחן ערוך סימן שכ (סעיפים א-ז)

מקור סחיטת פירות והמסתעף (אות א) • ביאור דעת הב"ח והט"ז (אות ב) • מקום אחד לאסור בשאר מקומות (אות ג) • טעם חיוב סחיטת זיתים וענבים מהתורה (אות ד) • סחיטת תפוזים וכדומה, האם איסורם מהתורה (אות ה) • חיתוך תפוזים

♦ מציצת ענבים (אות ו) [ש"ע סעיף א]. ♦ 'סוחט אדם אשכול של ענבים' - דעות הראשונים וההלכה ♦ טעם ההיתר ♦ סחיטת פרי על סלט פירות ♦ שיעור הבליעה באוכל (אות ז). [ש"ע סעיף ד]. ♦ סחיטת בוסר לתוך אוכל ♦ ביאור טעם האוסרים (אות ח) [ש"ע סעיף ה]. ♦ סחיטת לימון ♦ טעמי ההיתר ♦ האם יש להתיר סחיטת לימון כיום ♦ בענין סחיטת לימון על סוכר ♦ סחיטת תפוז על סוכר (בהערה) (אות ט) [ש"ע סעיף ו]. ♦ סחיטת כבשים ושלקות ♦ טעם החילוק בין כבשים לשלקות ♦ שיפקה ♦ שניצל (אות י) ♦ סחיטת תותים לגופן (אות יא) [ש"ע סעיף ז]. ♦ בענין רדיית דבש ♦ האם איסור רדיית הדבש הוא גם משום סוחט או רק משום נראה כתולש ♦ האם דבש הוא אוכל או משקה (אות יב).

סימן עב / חולב עז או בוסר, האם איסורו משום בורר או משום דש,

קיד

ולמה בכל סחיטה אינו עובר משום בורר

החילוק בין סחיטת ענבים לחולב עז (אות א) ♦ ביאור טעם התוספות לחילוק בין חליבת עז לסחיטת ענבים (אות ב) ♦ בירור הטעם למה כל סחיטה אינה אסורה משום בורר (אות ג) ♦ טעם הפרי מגדים בזה (שם) ♦ טעם האגלי טל בזה ♦ בירור האחרונים בדעת התוספות לגבי חולב לתוך אוכל - האם הוא משום בורר או דש (אות ד) ♦ בירור דעת הרא"ש בזה (אות ה) ♦ האם לאוסרים בסחיטת בוסר לתוך אוכל משום בורר - מותר לאלתר (אות ו) ♦ סיכום הדין (אות ז).

קכג

סימן עג / גדרי ריסוק שלג (סעיפים ט-יד)

מקור הדין (אות א) ♦ ביאור דעת רש"י שאוסר משום מוליד (אות ב) ♦ דעת ספר התרומה שהאיסור משום נולד, ודעות הראשונים שדחו דבריו מהלכה (אות ג) ♦ ביאור מחלוקת הרמב"ן והר"ן בענין שומן (אות ד) ♦ כל הפוסקים מודים שיש איסור נולד בעלמא, רק נחלקו האם בנ"ד נעשה דבר חדש במהותו (אות ד) ♦ דחיית הראשונים לדברי התרומה, וטעם הרמב"ם לאיסור ריסוק שלג וברד (אות ה) ♦ דעת מרן השלחן ערוך שאין הלכה כדעת ספר התרומה, ולדעת הרמ"א יש לחוש לדבריו לכתחילה (אות ו) ♦ אקטואליה בהלכה - [א] עשיית קוביות קרח בשבת. [ב] הוצאת קרחיות מהמקפיא להפשירם. [ג] הפשרת שקית חלב. [ד] הפשרת גלידה (אות ז). ♦ האם דעת מרן השלחן ערוך לאסור משום מוליד או משום גזירת פירות עומדים למשקים (אות ח) ♦ האם הברייתא (שבת נא ע"א) חולקת על התוספתא (שם) ♦ דעת הפוסקים שסוברים בדעת מרן השלחן ערוך לאסור משום מוליד (אות ט) ♦ מה שיש לעמוד על דברי האוסרים משום מוליד (אות י) ♦ מבואר מדברי הראשונים שלטעם מוליד מותר לרסק קרח בתוך הכוס (אות יא) ♦ מה שיש להעיר על דברי הגדולות אלישע בדברי הר"ן (אות יב) ♦ עדיף להשוות בין הברייתא והתוספתא (אות יג) ♦ מצינו להריטב"א שכתב בהדיא

שלשון הברייתא לאו דווקא, והשווה דבריה להתוספתא (אות יד) • מדברי מרן בבית יוסף משמע שהלכה כתוספתא (אות טו) • הטעם שבש"ע לא הביא דברי התוספתא (אות טז) • השלחן ערוך נכתב בכדי שילמדוהו עם הב"י (אות יז) • האם יש לומר שכיון שהב"י השמיט דברי התוספתא אינו סובר כן (אות יח). מסקנת ההלכה - ריסוק קרח בתוך מים, נתינת משקה ע"ג קרח (אות יט) • מזיגת משקה ע"ג קרח - מאמר ב (אות כ) • סיכום ההלכה (אות כא).

קנו סימן עד / שימוש בספוג 'שיש לו בית אחיזה' - ביאורו בהרחבה (סעיף יז)
 סחיטת ספוג בידיים - איסורו מדרבנן או מדאורייתא • התועלת בבית אחיזה • ביאור דעת הראב"ד • דין משקה שהולך לאיבוד.

קסג סימן עה / ביאור דעת מרן השלחן ערוך (סעיף יח)

קסו סימן עז / מבחן מסכם - ש"ע סימן שכ

אקטואליה בהלכה

סחיטת פירות כתפוזים האם אסורים מהתורה - סימן עא (אות ה) • בדין חיתוך תפוזים - מציצת ענבים - סימן עא (אות ו) • סחיטת תפוז על סוכר - סימן עא (אות ט בהערה) • האם מותר לסחוט תפוז וכדו' על סלט פירות - סימן עא (אות ו) • האם מותר לסחוט לימון לתוך קערה ריקה - סימן עא (אות ט) • האם מותר לסחוט שיפקה או שניצל על ידי נייר סופג - סימן עא (אות י) • עשיית קוביות קרח • הוצאת קרחיות מהמקפיא להפשרים • הפשרת שקית חלב • הפשרת גלידה • (סימן עג) • נתינת משקה על גבי קרח (סימן עג)

הלכות מליחה, עיבוד, טוחן, לש (סימן שכא)

קסז סימן עז / מראה מקומות

קסח סימן עה / סיכום וביאור שלחן ערוך

[סעיפים ב - ז]

מליחה ועיבוד בעורות • מליחה בעור משום מעבד • סיכה בעור על ידי שמן משום מעבד • ריכוך עור בשמן • סך על מנת להבריק הנעל • הדורס על העור • סיכום ההלכות • סעיף ב: מליחה ועיבוד באוכלין • עשיית מי מלח • נתינת שמן לפני עשיית מי מלח • נתינת שמן לפני מליחת צנון • סעיף ג-ד: מליחת ביצה • מליחת ירקות • הנפקא מינא בין רש"י להרמב"ם.

סימן עט / הלכות אקטואליות - הלכות מליחת מאכלים

קעה

אקטואליה בהלכה

טעם איסור מליחה, ומה אסור (אות א) • דברים שצריכים מליחה (אות ב) • דבר שאין דרך לכבשו (אות ג) • מליחת ביצים, עגבניות, תפוז"א (אות ד) • טיבול ומליחת צנן אחד (אות ה-ו) • מליחת צנן שנותנים על גבי מיד שמן או חומץ (אות ז) • מליחת בשר וביצה מבושלים לזמן רב (אות ח) • סלט עגבניות ומלפפון (אות ט) • נתינת סוכר על תותי שדה (אות י) • נתינת מים על גבי בשר חי (אות יא).

סימן פ / טיבול צנן והנחתו - ביאור טורי זהב (ס"ק א)

קפ

סימן פא / מראה מקומות טוחן (סעיפים ז-יב)

קפב

סימן פב / האם ההיתר של קת הסכין הוא כיו"ט או בשבת (סימן שכא סעיף ז)

קפג

ביאור הגמ' (שבת קמא ע"א) • מוליד ריח. • שיעור דקות חיתוך בטוחן (סימן פב עמ' תרכט בהערה)

אקטואליה בהלכה - הלכות טוחן

הטוחן במכתשת או ברחיים של יד (אות א) • הטוחן ברחיים של מים (אות ב) • הטוחן בקת הסכין (אות ג) • בענין 'שינוי גמור' (שם בהערה) • מלח או סוכר שנעשו גוש ורוצה לטוחנם, לפורר לחם לפני העופות - טוחן אחר טוחן (אות ד-ו). **טוחן באוכלים** (אות ז-י): ריסוק בנגה (אות ח) • מריחת אבוקדו (אות ט) • עשיית סלט (אות י) • חתך ירקות באיסור, ליהנות מהאיסור (אות יא) • טוחן בדבר שאינו גידולי קרקע, כגון חיתוך בשר (אות יב) • גירוד גבינה ע"י פומפיה (אות יג).

סימן פג / מראה מקומות - לש (סימן שכא סעיפים יד-טז)

קצא

סימן פד / גדר ודיני לש בהרחבה

קצב

ביאור דעות הגמ' ורבותינו הראשונים ואחרונים עד למעשה.

הקדמה כללית (אות א) • מהות הלישה (ס"ק א) • גיבול קמח (ס"ק ב) • שיעור הגיבול (ס"ק ג) • גיבול עפר וטיט (ס"ק ד) • לישה בכמות מועטת (ס"ק ה) • לישה בשאר משקים (ס"ק ו).

נתינתו היא גיבולו: מקור הדין (אות ב) • ביאור דעת התוספות בענין נתינה בדבר שאינו בר גיבול (שם) • באופן שבנתינת המים נדבק היטב (ס"ק א) • נתינה על דבר שיש בו לישה מהתורה (ס"ק ב) • נתינה על דבר שאינו בר גיבול (ס"ק ג) • גיבול בדבר שאינו בר גיבול (ס"ק ד) • למ"ד נתינתו היא גיבולו כשמערבב לאחמ"כ (ס"ק ה) • בענין 'נתינת מים על מורסן' - ב' טעמים בהיתרו (אות ג).

בענין קמח קלי: ביאורו (אות ד) • טעם היתרו • נתינת קמח בפני התרנגולין - ביאורו • גדר בר גיבול (ס"ק א) • קמח מצה • פירורי לחם (ס"ק ב-ג) • שיעור 'מעט מעט' • בענין 'הבסיסה' (אות ה).

בענין 'שתית': מהו 'שתית' (אות ו) • ביאור הגמ' לפ"ד רש"י והרמב"ן • ביאור הרמב"ם • החילוק בין קמח קלי לשתית • דעת הרי"ף, רש"י, רמב"ם (ס"ק א) • מי רגלים על גבי עפר (ס"ק ב) • מי רגלים על גבי הטיט (ס"ק ג) • מוהל הרוקק דם על גבי עפר (ס"ק ד) • גדר בלילה רכה (אות ז) • בלילה רכה האם צריכה שינוי בגיבול (אות ח) • דברי תרומות הדשן - שינוי בנתינה (ס"ק א) • ערבוב האם הוא גיבול (ס"ק ב).

ש"ע סעיף טו - טז: 'חרדל שלשו מערב שבת' - ביאורו • מהות הלישה - חיבור חלקים, הפרדת חלקים שהיו מחוברים - היפר לישה (ס"ק ג) • עירבוב בנחת (ס"ק ד) • שינוי גם בנתינה וגם בערבוב - בבליה רכה (ס"ק ה) • בבליה עבה • הכנת חרוסת (ס"ק ו) • טעם היתר לישת חרדל שום ושחליים (ס"ק ז) • עירבוב פירות מרוסקים (ס"ק ח) • נתינת משקה על קמח קלוי (ס"ק ט) • אקטואליה בהלכה (אות ט).

אקטואליה בהלכה

סלט מיוזן עם קוביות תפ"א (אות א) • סלט מיוזן עם ביצה (אות ב) • ליתן מיוזן על אבוקדו וביצים • נתינת סחוג בין שני מאכלים • הכנת טחינה בשבת (אות ג).

הנאה ממלאכת הגוי

רכה

סימן פה / סימן שכה

סיכום קצר: במלאכה דאורייתא • סעיף ד: מלאכה דאורייתא שנעשית על ידי גוי לעצמו במאכל שבהול עליו • סעיף ה: צד דגים וליקט פירות שהם מוקצה • סעיף ו: מלאכה דאורייתא על ידי גוי בשביל ישראל או בשביל ישראל וגם בשביל גוי • במלאכה דאורייתא שנעשית על ידי גוי לשם ישראל כנ"ל • הטעם שאסור בכדי שיעשו • סעיף ז: ספק נעשה לשם ישראל או בזמן שאסור • כששני הספיקות מתחברים • סעיף ח: איסור דרבנן שנעשה "בודאות" על ידי גוי • למי שנעשה בשבילו • לאחרים • סעיף ט: 'ספק' איסור דרבנן על ידי גוי • בכדי שיעשו באיסור דרבנן "בספק" • בכדי שיעשו - בספק דאורייתא (מלאכה על ידי גוי) • סיכום דעת ספר התרומה (סימן רמז - רמח) - מתומצת לשינון.

הלכות רפואה (סימן שכו - שלא)

רכט סימן פו / הערות והערות ומראה מקומות (סימן שכו)

רלז סימן פז / שבת הותרה או דחוייה אצל פיקוח נפש (ש"ע סעיף ד)

מקור הדין • ביאור דברי מורנו בחזון עובדיה • דעת השלחן ערוך והרמ"א בהלכות מילה • האם יש לתלות נדונו בדין מילה • דעת החזון עובדיה למעשה.

רמה סימן פח / מי עדיף שיחלל שבת [גדול, קטן, גוי, נשים] (ש"ע סעיף יב)

ביאור דברי הרמב"ם והתשב"ץ (משנ"ב ס"ק לד).

רמז סימן פט / כוונה לחלל שבת וגם להציל מפני פקוח נפש (ש"ע סעיף יג)

מקור הדין בגמ' (יומא פד ע"ב) ודעת רבותינו הראשונים המקלים (אות א) • דעת האוסרים (שם) • דברי מהר"ם בן חביב (אות ב) • מרן החיד"א (שם) • מה שיש לדון בדבריהם (אות ג-ד) • כשמתכוין לאיסור בלבד (אות ה) • הנאה משימוש בחשמל (אות ו) • הנאה מקדירה שנמצאת על הפלאטה (אות ז) • מה דין מחללי שבת בפהרסיא בזמנינו - בירור דעת מרן הגר"ע יוסף (שם בהערה). • בדברי האור לציון בענין הנאה מחשמל (אות ח).

רסא סימן צ / בענין ריבוי בשיעורין (ש"ע סעיף טז)

רסג סימן צא / בענין גדר קטן דקי"ל שהוא כחולה שאין בו סכנה (ש"ע סעיף יז)

מיהו הקטן שנחשב כחולה שאין בו סכנה • שכחו לפתוח את גגון העגלה מבעוד יום - מה יעשו? • השאירו אור דולק בחד הילדים ואינם יכולים להירדם, מה יעשו?.

רסח סימן צב / בירור גדרי צער וחולה שאין בו סכנה

ביאור הסתירה מסעיף יז - לסעיף כח

מתי התירו במצטער איסור דרבנן, ומתי דוקא בשינוי • טעם ההיתר במפיס מורסא (אות ד-י) • טעם הרמב"ם להקל במפיס מורסא (אות א בהערה) • ביאור דעת הראשונים וההלכה בענין "אין מדמין בין השבותין" (אות ט בהערה) • מצטער מחמת היזק רחוק או קרוב (אות יא-יג) • בדין ציפור שנכנס לבית ורוצה לסגור החלון בזמן הקור - טעם היתרו (אות יד-כ) • צידת יתוש שמזמזם ומפריע לישון וגם חושש שיעקצנו (אות כא-כג) • רחיצה במים חמים למצטער (אות כד) • סיכום גדרי ההלכה (אות כה).

- רפ סימן צג / ביאור מגן אברהם [ס"ק לג]
- רפד סימן צד / בענין קילור ואספלנית
- רפו סימן צה / טעם היתר תרופה לחולה שאין בו סכנה
- רצ סימן צו / תרופה המועילה לחיזוק אדם בריא - האם מותרת
דעת הבית יוסף לגבי ויטמנים (אות א) + השוטה דבר שעשוי לרפואה 'לצמאו'
מותר - למי מותר (אות ב) + דעת המגן אברהם לגבי ויטמנים (אות ג).
- רצו סימן צז / לקיחת ויטמינים, כדורי פוריות, שינה ועוד
לקיחת ויטמנים (אות א) + כדורים שצריך לקחת ברצף (אות ב-ד) + שימוש בכדורי
פוריות (אות ה) + כדורי מניעה (אות ו) + כדורי שינה (אות ז).
- ש סימן צח / מריחת משחה וקרם בשבת
- שב סימן צט / ביאור דיני תיקון תינוק שנולד (ש"ע סימן שלא)
מקור הדין בגמ' - אסובי ינוקא (אות א) + תיקון באדם מתי נאסר (אות ב) + א"צ
שיהיה תיקון גמור (אות ג) + חילוק בין לפופי ואסובי לרש"י והתוספות (אות ד) + מה
הוקשה להם (אות ה) + ביאור דברי רבנו חננאל (אות ו).
- שו סימן ק / עוד בענין הנ"ל
- שז סימן קא / נקודות עיקריות וסימנים בהלכות רפואה לשינון (סי' שכח - שלא)
- שיז סימן קב / מבהנים סימנים שכח - שלא
מבחן א - סימן שכח + מבחן ב - שכח - שלא + מבחן ג - מבחן ש"ע משנה ברורה
- סימנים שכח - שלא

אקטואליה בהלכה

האם מותר ליהנות מחשמל כיום שנעשה בחילול שבת (סימן פט) + לקיחת
ויטמנים, כדורי פוריות, שינה ועוד (סימן צז) + מריחת משחה וקרם בשבת (סימן
צח)

מלאכות שונות - גוזז, קורע (ש"ע סימן שמ)

- שכא סימן קג / סיכומי הביאור הלכה - שלחן ערוך סימן שמ

גוזז צמר מן הבהמה (אות א) + שכחה ליטול ציפורניה בערב שבת (אות ב) + ציצין שפירשו (אות ג) + פתיחת אגרת בשבת (אות ד) + קריעת נייר (אות ה) + שיעור מדבק ניירות וקורע על מנת לתקן (אות ו) + קורע על מנת לתקן (אות ז).

סימן קד / עיקרי הדברים לגבי דין רשות הרבים כיום

שכה

ביאור דברי השלחן ערוך - סימן שג סעיף יח + מה שיש להשיב על סימן שמ"ה ודחייה לזה + דברי האור לציון + סיכום דעת מרן היביע אומר + עוד ראיות לדין רה"ר כיום - לדעת הש"ע + טעמים נוספים להיתר רה"ר כיום + כמה הערות בדברי הפוסקים בענין רשות הרבים בזמנינו + גדר מפולש + פקפוקים בענין עירוב דצוה"פ + האם מכוניות שעוברות נחשבות כשישים ריבוא - נפ"מ לערים ניו ג'רסי, לוס אנג'לס וכיוצא + עוד בגדרי רשות הרבים.

שמא

סימן קה / קונטרס מבחנים - כולל תשובות

תכט

מפתח ענינים מפורט לפי סדר א-ב - אינדקס